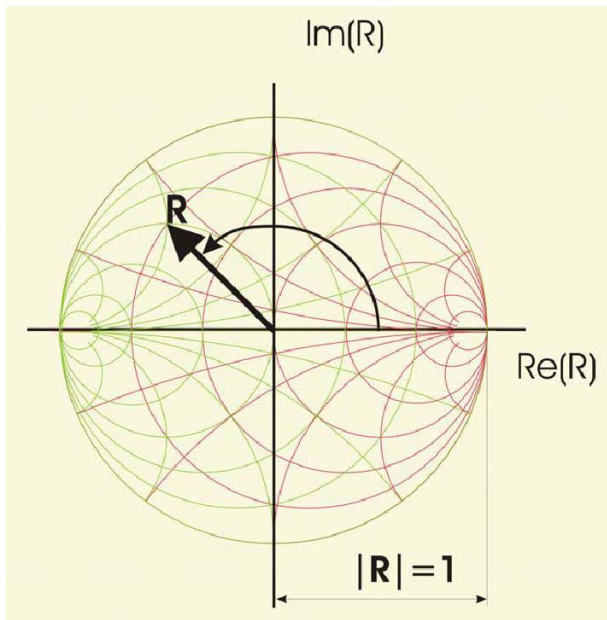

Smithův diagram (příklady jsou v učebnici, příloha)

Základní vlastnosti Smithova diagramu

- graficky znázorňuje v komplexní rovině závislost činitele odrazu na impedanci
- impedance je v diagramu vynesena prostřednictvím parametrických čar
- činitel odrazu R je komplexní vektor jdoucí z počátku do bodu, který odpovídá dané impedanci
- vodorovná osa směrem vpravo je kladná reálná část činitele odrazu $\text{Re}(R)$
- svislá osa směrem nahoru je kladná $\text{Im}(R)$

Činitel odrazu je obecně definován vztahem:

$$R = \frac{Z - Z_0}{Z + Z_0}$$

Z_0 – charakteristická impedance vedení

Z – impedance na konci vedení (impedance zátěže), nebo impedance na začátku vedení

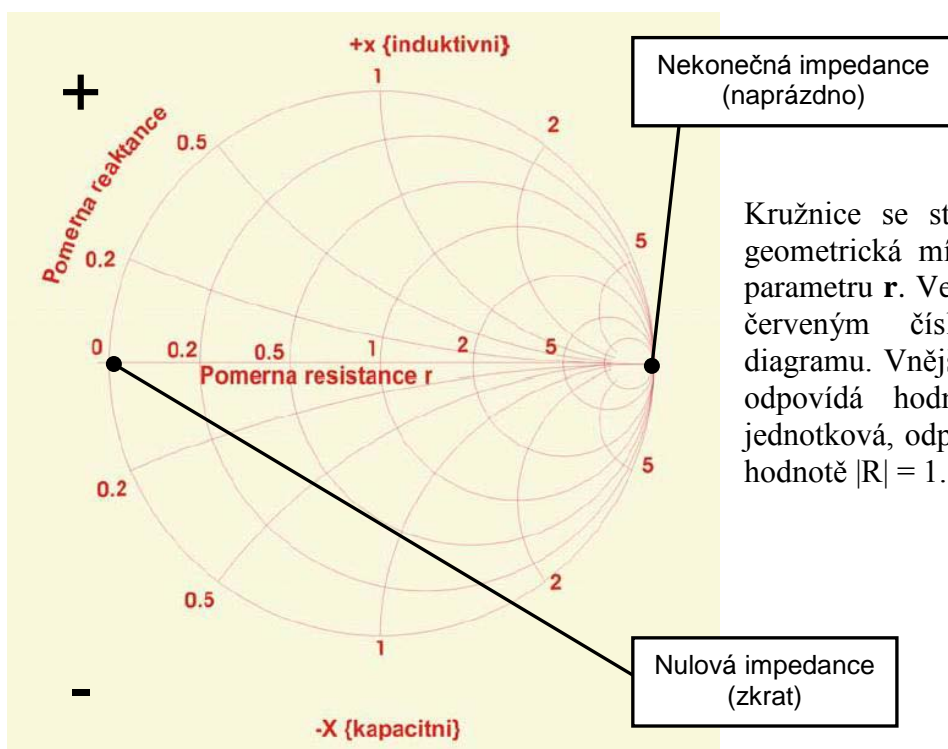
Veličiny ve Smithově diagramu jsou vyneseny v poměrných hodnotách. Délka vedení je vztažena k vlnové délce. Impedance jsou ve Smithově diagramu vztaženy na charakteristickou impedanci vedení Z_0 , vztah pro činitel odrazu pak přejde do tvaru:

$$R = \frac{z - 1}{z + 1} \quad \text{kde } z \text{ poměrná impedance: } z = \frac{Z}{Z_0}$$

Poměrná impedance má reálnou složku r (činný odpor) a imaginární složku x (poměrnou reaktanci) $z = r + j \cdot x$

Zobrazení poměrné impedance $z (r + jx)$ ve Smithově diagramu

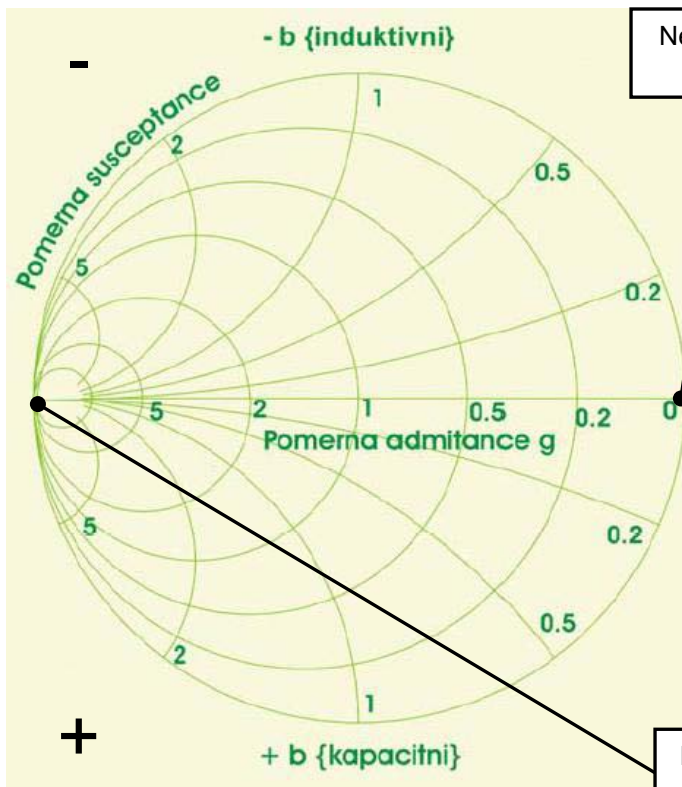
- parametry r a x udávají velikost poměrné impedance a v diagramu jsou vyneseny v podobě parametrických čar (červených kružnic)
- ve Smithově diag. je každý bod obrazem konkrétní impedance Z a je definován dvojicí poměrných hodnot r a x
- každé impedanci z přísluší jeden činitel odrazu R podle definičního vztahu
- platí i naopak, že každé hodnotě činitele odrazu, který je zobrazen jako vektor v dané komplexní rovině, odpovídá jedna dvojice hodnot r a x tedy jedna hodnota poměrné impedance z

Kružnice se středem na vodorovné ose jsou geometrická místa bodů s konstantní hodnotou parametru r . Velikost tohoto parametru je udána červeným číslem nad vodorovnou osou diagramu. Vnější kružnice se středem v počátku odpovídá hodnotě $r = 0$ a je současně jednotková, odpovídá činiteli odrazu o absolutní hodnotě $|R| = 1$.

Admitanční parametry ve Smithově diagramu

- postup a vztahy jsou analogické jako u impedančních parametrů
- impedanci Z nahrazujeme admitancí $Y = 1/Z$, taktéž vztažnou impedanci
- červené a zelené kružnice jsou navzájem symetrické
- pozor na imaginární osu, oproti impedančním parametrům má prohozená znaménka

Nekonečná admitance
(zkrat)

Poměrná admitance: $y = g + j.b$

g real složka $y \Rightarrow$ poměrná konduktance

b imag složka $y \Rightarrow$ poměrná susceptance

Mezi hodnotami z a y platí vztah:

$$y = 1/z$$

Vztah pro činitele odrazu přejede do tvaru:

$$R = \frac{1 - y}{1 + y}$$

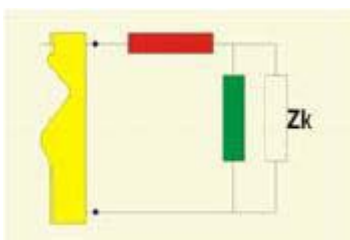
Kružnice se středem na vodorovné ose jsou geometrická místa bodů s konstantní hodnotou parametru g . Velikost tohoto parametru je udána zeleným číslem pod vodorovnou osou diagramu. Vnější kružnice se středem v počátku odpovídá hodnotě $g = 0$ a je osově jednotková, odpovídá činitele odrazu o absolutní hodnotě $|R| = 1$.

Nulová admitance
(naprázdno)

Přizpůsobení zátěže pasivními prvky pomocí Smithova diagramu

Přizpůsobení impedance zátěže Z charakter. impedanci vedení Z_0 spočívá v doplnění impedance zátěže o dva další reaktivní prvky (viz. níže), kterými jsou indukčnosti nebo kapacity. Tyto prvky jsou připojeny v sérioparalelní kombinaci tak, aby výsledná celková impedance zátěže byla rovna charakter. impedanci vedení Z_0 . Ve zvláštních případech stačí připojit prvek pouze jeden. Vedení s přizpůsobenou zátěží se v ideál. Případě chová jako bezodrazové ($R = 0$), impedance na vstupu je rovna charakter. impedanci vedení a nezávisí na délce vedení. Přizpůsobení pomocí pasivních prvků = dvě možnosti:

- jeden reaktivní prvek připojený paralelně k zátěži a druhý do série s touto paralelní kombinací

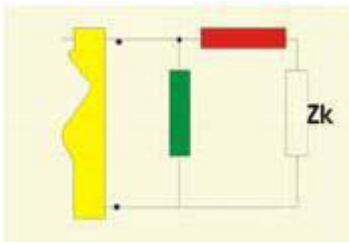
Výsledná impedance přizpůsobené zátěže musí být rovna char. Impedanci vedení Z_0 . *Tedy poměrná impedance na hodnotě 1 a padne do středu Smithova diagramu ($r = 1$). V tomto bodě je nulový činitel odrazu $R = 0$.*

Při přizpůsobování se pohybujeme ve Smithově digramu z bodu, který je obrazem zátěže, po zelené kružnici konstantní konduktance (kružnice se středem na vodorovné ose...činná část vodivosti) až po průsečík s červenou kružnicí konst. poměrného činného odporu ($r = 1$). Tento krok odpovídá paralelnímu připojení reaktivního prvku. Po červené kružnici ($r = 1$) se v dalším kroku dostaneme do bodu $R = 0$. Tento krok odpovídá sériovému připojení reaktivního prvku.

Podle směru ve kterém se pohybujeme po zelené a červené kružnici, je určeno, zda se jedná o připojení kapacity, nebo indukčnosti. Změna parametru b (při pohybu po zelené kružnici) odpovídá poměrné susceptanci paralelně připojeného prvku, změna parametru x při pohybu po červené kružnici opovídá poměrné reaktanci do série připojeného prvku.

Řešení podle zapojení a) není s ohledem na polohu obrazu zátěže vždy možné, proto zapojení b)

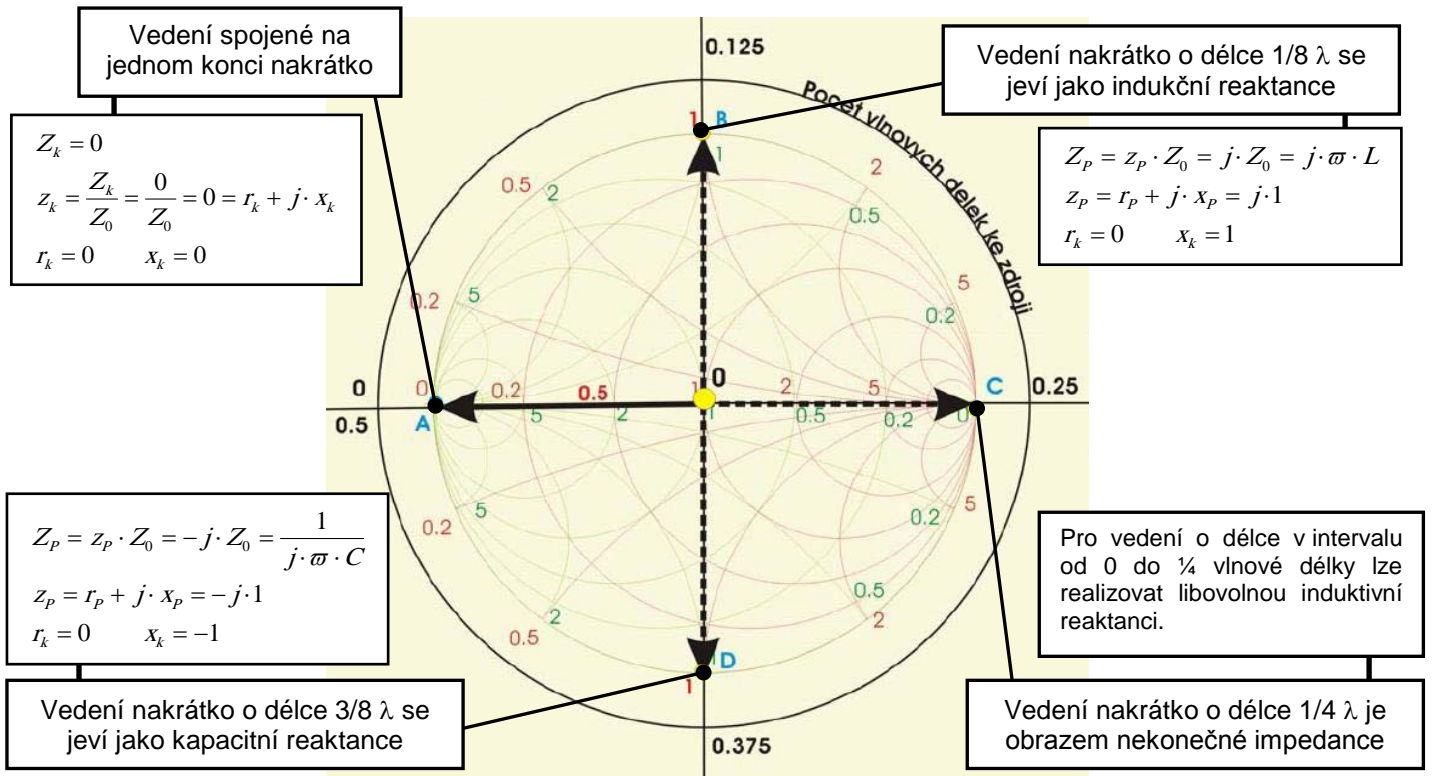
- jeden reaktivní prvek připojený do série se zátěží a druhý paralelně s touto sériovou kombinací

Postup je obdobný jako pro zapojení a), pouze je zaměněn první a druhý krok. V prvním kroku se pohybujeme po červené kružnici $r = \text{konst.}$ až na průsečík s jednotkovou zelenou kružnicí $g = 1$. To odpovídá sériově připojenému prvku k zátěži. Ve druhém kroku se po zelené kružnici $g = 1$ posuneme do středu diagramu, což odpovídá paralelně připojené reaktanci. Podle smyslu, ve kterém se pohybujeme po červené a zelené kružnici, je určeno, zda se jedná o připojení kapacity, nebo indukčnosti.

Vlastnosti vedení spojeného na konci vedení nakrátko nebo naprázdno

- všechny vlastnosti vedení v závislosti na délce se opakují s periodou $\frac{1}{2}$ vlnové délky

Pro vedení dlouhé $\frac{1}{2}$ vlnové délky se činitel odrazu otočí od konce vedení o úhle 360° . Obraz začátku vedení padne do stejného bodu, jako obraz konce vedení. Vedení se na vstupu jeví jako zkratované.

Pro vedení o délce v intervalu od $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ vlnové délky lze realizovat libovolnou kapacitní reaktanci. Její poměrné hodnoty jsou ve Smithově diagramu velikostí parametru x na kružnici $r = \text{konst.} = 0$ (ve spodní polorovině jsou záporné hodnoty parametru x).

Přizpůsobení pomocí částí vedení

Impedanci zátěže je možno také přizpůsobit i pomocí dvou částí vedení. Tento způsob se využívá zejména v mikrovlnné technice, kde nemůžeme dost dobře použít pasivní prvky (rezistor, kondenzátor, cívku).

